

Vec C-60/20

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

5. február 2020

Vnútroštátny súd:

Administratīvā apgabaltiesa

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

30. január 2020

Odvolaťka:

VAS „Latvijas Dzelzceļš“

Odporkyňa v odvolacom konaní:

Valsts dzelzceļa administrācija

PRACOVNÝ DOKUMENT

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA (Krajský správny súd, Lotyšsko)

[*omissis*]

ROZHODNUTIE

[*omissis*]

30. január 2020

[*omissis*] [zloženie súdu]

[*omissis*]

preskúmal na verejnom zasadnutí odvolanie podané VAS „Latvijas Dzelzceļš“ proti rozsudku Administratīvā rajona tiesa (Okresný správny súd, Lotyšsko) z 25. januára 2019 v správnom spore, ktorý sa začal tým, že VAS „Latvijas Dzelzceļš“ podala žalobu o neplatnosť rozhodnutia Valsts dzelzceļa administrācija (Štátna železničná správa; [ďalej len „železničná správa“]) [*omissis*] z 5. decembra 2017.

konštatuje

Skutkový stav

[1] Odvolateľka, VAS „Latvijas Dzelzceļš“ prenajíma od roku 2002 budovu rušňového depa vo Ventspils [*omissis*], ktorej je vlastníkom (ďalej len „budova depa Ventspils“), tretej osobe, spoločnosti AS „Baltijas Ekspresis“.

Odvolateľka obnovila 20. júna 2016 zmluvu o nájme nebytového priestoru (ďalej len „nájomná zmluva“) so spoločnosťou AS „Baltijas Ekspresis“ v súvislosti s prenájomom nebytového priestoru, ktorý pozostáva z budovy depa Ventspils a príslušných častí pozemku.

V roku 2017 potrebovala odvolateľka ako správca verejnej železničnej infraštruktúry použiť zariadenia pre svoje vlastné potreby (uskladnenie koľajových vozidiel na údržbu infraštruktúry). V dôsledku toho odvolateľka listom z 5. septembra 2017 [*omissis*] oznámila spoločnosti AS „Baltijas Ekspresis“ ukončenie nájomnej zmluvy.

AS „Baltijas Ekspresis“ podala 18. septembra 2017 na železničnú správu sťažnosť z dôvodu porušenia hospodárskej súťaže a diskriminácie. Podľa sťažnosti mala diskrečná právomoc odvolateľky za následok diskrimináciu spoločnosti AS „Baltijas Ekspresis“ ako dopravcu a prevádzkovateľa servisného zariadenia, konkrétne tým, že bránila efektívnej a účinnej prevádzke a prístupu k službe. AS „Baltijas Ekspresis“ je aktívnym prevádzkovateľom na trhu železničnej nákladnej dopravy už 20 rokov. AS „Baltijas Ekspresis“ uvádza, že využíva priestory depa Ventspils ako servisné zariadenie v zmysle § 1 bodu 26 Dzelzceļa likums (zákon o železniciach). V prenájatých priestoroch vykonáva AS „Baltijas Ekspresis“

samoobslužné poskytovanie služieb, a to technickú údržbu rušňov, údržbu tepelných vlastností rušňov na odstavnej koľaji medzi dvoma úsekmi, organizáciu pracovnej pohotovosti, pokiaľ ide o piesok a vodu na priemyselné použitie pre potreby prípravy a vybavenia rušňov, ktorá sa považuje za službu poskytovanú prevádzkovateľom servisného zariadenia.

Vzhľadom na vyššie uvedené sa v sťažnosti podanej spoločnosťou AS „Baltijas Ekspresis“ od železničnej správy požadovalo, aby ukončila konanie odvolateľky, ktoré by mohlo ohroziť kontinuitu činnosti servisného zariadenia.

Po preskúmaní uvedenej sťažnosti železničná správa rozhodnutím [omissis] z 5. decembra 2017 (ďalej len „sporné rozhodnutie“) nariadila odvolateľke, aby zabezpečila prístup do budovy depa Ventspils ako servisného zariadenia a k službám, ktoré sa v ňom poskytujú, uvedeným v § 12.¹ ods. 2 bode 5 a 6 zákona o železniciach (prístup k údržbárskym zariadeniam a iným technickým zariadeniam vrátane zariadení na čistenie a umývanie železničných koľajových vozidiel).

- [2] Toto rozhodnutie je založené na posúdení skutkového stavu, podľa ktorého je budova depa Ventspils technicky upravená na opravu a technickú údržbu rušňov. Táto okolnosť sa považuje za dostatočnú na konštatovanie, že budova depa Ventspils je servisným zariadením, keďže § 1 bod 26 zákona o železniciach definuje servisné zariadenie ako pozemok, budovu a vybavenie, ktoré bolo vcelku alebo sčasti špeciálne upravené tak, aby umožnilo poskytovanie jednej alebo viacerých služieb uvedených v tomto zákone.

Na druhej strane, samoobsluha definovaná v článku 3 bode 8 vykonávacieho nariadenia Európskej komisie 2017/2177 z 22. novembra 2017 o prístupe k servisným zariadeniam a službám týkajúcim sa železničnej dopravy (ďalej len „nariadenie 2017/2177“), by sa mala tiež považovať za poskytovanie služieb. Podľa sporného rozhodnutia nie je relevantné, že v prenajatých priestoroch vykonáva AS „Baltijas Ekspresis“ činnosti len pre seba. Táto okolnosť nespochybňuje skutočnosť, že v priestoroch sa vykonáva samoobsluha. Keďže AS „Baltijas Ekspresis“ vykonáva samoobsluhu v budove depa Ventspils, prerušenie činnosti servisného zariadenia sa musí preskúmať s prihliadnutím na ustanovenia, ktoré obmedzujú právo poskytovateľa služieb zatvoriť servisné zariadenie.

Podľa § 12.² ods. 8 zákona o železniciach sa prístup k servisnému zariadeniu a službám, ktoré sa v ňom poskytujú, musí zabezpečiť aspoň na dva roky po ukončení používania zariadenia. Zatvorenie servisného zariadenia sa môže uskutočniť až po uplynutí uvedeného obdobia dvoch rokov. V dôsledku toho odvolateľka podlieha povinnosti zabezpečiť prístup do budovy depa Ventspils ako servisného zariadenia a povinnosti zabezpečiť prístup k službám poskytovaným v uvedených priestoroch.

- [3] Odvolateľka podala na Administratīvā rajona tiesa (Okresný správny súd, Lotyšsko) žalobu, ktorou sa domáhala zrušenia sporného rozhodnutia.

V žalobe sa uvádza, že AS „Baltijas Ekspresis“ si neprenajala priestory budovy depa Ventspils ako servisné zariadenie. Okrem toho AS „Baltijas Ekspresis“ nebola registrovaná ako prevádzkovateľ servisného zariadenia pri uzavretí nájomnej zmluvy, a ani pri oznámení ukončenia tejto zmluvy. V žalobe sa uvádza, že železničná správa podala nesprávny výklad pojmov „servisné zariadenie“ a „samoobsluha“ a nesprávne uplatnila § 12.² ods. 7 a 8 zákona o železničiach.

Odvolaateľka tvrdila, že pojem „servisné zariadenie“ v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/34/EÚ z 21. novembra 2012, ktorou sa zriaďuje jednotný európsky železničný priestor, zahŕňa miesto, kde sa poskytujú služby viacerým železničným podnikom. Za servisné zariadenie nemožno považovať akékoľvek miesto, kde sa vykonávajú určité hospodárske činnosti.

Odvolaateľka uviedla, že sa nemožno domnievať, že činnosti vykonávané spoločnosťou AS „Baltijas Ekspresis“, ktoré železničná správa označuje za samoobsluhu, potvrdzujú existenciu poskytovania služieb.

Článok 3 bod 8 nariadenia 2017/2177 obsahuje definíciu pojmu „samoobsluha“. Zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že ide o situáciu, pri ktorej železničný podnik žiada využiť priestor samoobsluhy, ktorý je pod kontrolou inej spoločnosti. Naopak v prípade, keď spoločnosť vykonáva činnosti údržby v priestore železničnej infraštruktúry, ktorý vlastní alebo spravuje, vykonávanie týchto činností nemožno považovať za samoobsluhu. Vzhľadom na to, že železničná správa riadne nepoužila pojmy servisné zariadenie a samoobsluha, následný záver – vhodnosť uplatnenia ustanovení, ktoré obmedzujú zatvorenie servisného zariadenia – je rovnako nedôvodný.

[Podľa odvolateľky] železničná správa nesprávne vyvodila záver, že je oprávnená uložiť odvolateľke povinnosť zabezpečiť prístup k službám v predmetnom zariadení. Odvolateľka už dlhodobo neposkytuje služby v budove depa Ventspils, keďže sa nehnuteľnosť prenajíma spoločnosti AS „Baltijas Ekspresis“. Železničná správa preto nemôže uložiť odvolateľke povinnosti, ktoré má prevádzkovateľ servisného zariadenia.

- [4] Administratíva rajona tiesa (Okresný správny súd, Lotyšsko) rozsudkom z 25. januára 2019 zamietol žalobu odvolateľky.

Tento súd vo svojom rozsudku konštatoval, že odvolateľka sa musí považovať za prevádzkovateľa servisného zariadenia, pretože bola zodpovedná za jeho správu. Rovnako sa domnieval, že budova depa Ventspils bola vhodná na poskytovanie údržbárskych služieb. Tento súd preto dospel k záveru, že železničná správa správne uplatnila § 12.² ods. 8 zákona o železničiach tým, že odvolateľke uložila povinnosť zabezpečiť prístup k servisnému zariadeniu a službám poskytovaným v tomto zariadení.

- [5] Odvolateľka podala proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie.

Odvolaťka v odvolaní uvádza, že súd prvého stupňa nesprávne dospel k záveru, že odvolaťka bola prevádzkovateľom servisného zariadenia. Uvádza, že tento súd sa dopustil chyby, keď usúdil, že vlastník nehnuteľnosti bol prevádzkovateľom siete. V dôsledku toho tento súd dospel tiež k nesprávnemu záveru, že na odvolaťku sa vzťahovali povinnosti stanovené v § 12.¹ ods. 2 zákona o železničiach.

Odvolaťka uvádza, že súd prvého stupňa nesprávne dospel k záveru, že budova depa Ventspils by sa mala považovať za servisné zariadenie len preto, že v ňom možno poskytovať služby. Domnieva sa, že za relevantnú treba považovať skutočnosť, že priestor nebol prenajatý ako servisné zariadenie, a že budova depa Ventspils nebola registrovaná ako servisné zariadenie v podmienkach používania siete.

Odvolaťka dodáva, že železničná správa a súd prvého stupňa sa tiež dopustili chyby, keď konštatovali, že AS „Baltijas Ekspresis“ vykonáva v prenajatom priestore samoobsluhu.

Odvolaťka pripojila k odvolaniu žiadosť o podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania Súdnemu dvoru Európskej únie. Odvolaťka navrhovala, aby sa položili otázky týkajúce sa spôsobu, akým sa majú chápať pojmy „servisné zariadenie“, „prevádzkovateľ servisného zariadenia“ a „samoobsluha“ definované v smernici 2012/34. Okrem toho odvolaťka žiadala o objasnenie, či povinnosť prevádzkovateľa servisného zariadenia stanovená v článku 13 ods. 2 smernice 2012/34 zabezpečiť prístup k servisnému zariadeniu možno uložiť osobe, ktorá neposkytuje služby servisného zariadenia. Odvolaťka rovnako uvádza, že napadnuté rozhodnutie obmedzuje možnosti využitia jej majetku, v dôsledku čoho jej vznikajú škody.

- [6] Železničná správa vo svojom vyjadrení k odvolaniu uvádza, že napadnuté rozhodnutie obsahuje prvky, ktoré umožňujú dospieť k záveru, že budova depa Ventspils je servisným zariadením. V prejednávanej veci vychádza obmedzenie práv vlastníka nehnuteľnosti z článku 13 ods. 6 smernice 2012/34/EÚ, ktorého obsah je upravený v § 12.² ods. 7 a 8 zákona o železničiach. Neexistujú preto pochybnosti o tom, že obmedzenie práv je opodstatnené. Podľa železničnej správy tiež neexistujú pochybnosti o výklade právnych predpisov. V dôsledku toho navrhuje zamietnuť návrh [odvolaťky] na položenie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie.
- [7] AS „Baltijas Ekspresis“ vo svojich písomných vyjadreniach uvádza, že žaloba podaná odvolaťkou nie je dôvodná. Budova depa Ventspils sa má považovať za servisné zariadenie, v ktorom AS „Baltijas Ekspresis“ ako prevádzkovateľ zariadenia poskytuje služby zodpovedajúce servisnému zariadeniu. Uvádza, že odvolaťka svojvoľne stanovuje kritériá na určenie existencie servisného zariadenia, ktoré nie sú uvedené v smernici 2012/34. Ustanovenia uvedenej smernice a ustanovenia zákona o železničiach majú za cieľ obmedziť možnosť zamietnuť prístup k servisným zariadeniam. Nie je preto potrebné, aby sa

apgabaltiesa obrátil na Súdny dvor Európskej únie a položil mu prejudiciálne otázky. Činnosť servisného zariadenia možno ukončiť, ak sa nepoužíva aspoň dva po sebe nasledujúce roky. Podľa AS „Baltijas Ekspresis“ neexistuje žiadna pochybnosť o výklade článku 13 ods. 6 smernice 2012/34, to znamená, že v prvom rade treba zistiť, či sa predmetné zariadenie nepoužívalo aspoň dva po sebe nasledujúce roky pred rozhodnutím o jeho uzavretí. Nepovažuje preto za potrebné položiť predmetné otázky Súdnemu dvoru Európskej únie.

Právne predpisy uplatniteľné na spor

Právo Európskej únie

[8] Články 3, 11, 12 a článok 13 ods. 2 a 6 smernice 2012/34.

Článok 3 bod 9 a článok 15 ods. 5 a 6 nariadenia 2017/2177.

Lotyšské právo

[9] § 1 body 26 a 27 zákona o železničiach [*omissis*] stanovuje, že uvedený zákon používa nasledujúce pojmy:

26) servisné zariadenie: zariadenie (vrátane pozemku, budovy a vybavenia), ktoré bolo vcelku alebo sčasti špeciálne upravené tak, aby umožnilo poskytovanie jednej alebo viacerých služieb uvedených v § 12.¹ ods. 2, 3 a 4 tohto zákona;

27) prevádzkovateľ servisného zariadenia: každý podnikateľ alebo jeho zložka zodpovedný za správu jedného alebo viacerých servisných zariadení alebo za poskytovanie jednej alebo viacerých služieb uvedených v § 12.¹ ods. 2, 3 a 4 tohto zákona.

§ 12.¹ ods. 2 zákona o železničiach stanovuje, že prevádzkovatelia servisných zariadení zabezpečia všetkým dopravcom na nediskriminačnom základe prístup (vrátane prístupu k tratiam) k ich servisným zariadeniam, prípadne k službám poskytovaným v nasledujúcich zariadeniach:

...

5) údržbárske zariadenia s výnimkou zariadení na údržbárske služby veľkého rozsahu, ktoré sú určené pre iné typy koľajových vozidiel vyžadujúcich si špecifické zariadenia;

6) iné technické zariadenia vrátane zariadení na čistenie a umývanie železničných koľajových vozidiel.

§ 12.² ods. 7 zákona o železničiach stanovuje, že v prípade, ak sa niektoré zo servisných zariadení uvedených v § 12.¹ ods. 2 uvedeného zákona nepoužívalo

aspoň dva po sebe nasledujúce roky a dopravca by na základe preukázaných potrieb vyjadril záujem prevádzkovateľovi uvedeného zariadenia o prístup k týmto zariadeniam, vlastník zverejní inzerát, že prevádzka zariadenia je úplne alebo čiastočne na prenájom alebo lízing na účely poskytovania služieb, pokiaľ prevádzkovateľ uvedeného zariadenia nepreukáže, že ho žiaden dopravca nemôže použiť z dôvodu zmien, ktoré sa v ňom uskutočňujú.

§ 12.² ods. 8 zákona o železničiach stanovuje, že ak sa niektoré zo zariadení uvedených v § 12.¹ ods. 2 uvedeného zákona nepoužíva aspoň dva po sebe nasledujúce roky, ich vlastník môže zverejniť inzerát, že celé servisné zariadenie alebo jeho časť je na prenájom, lízing alebo na odstúpenie. Ak do troch mesiacov od zverejnenia nedostane žiadne ponuky, prevádzkovateľ zariadenia je oprávnený zatvoriť zariadenie po predchádzajúcom oznámení Štátnej železničnej správe a správcovi verejnej železničnej infraštruktúry najmenej tri mesiace vopred.

Dôvody existencie pochybností o výklade právnych predpisov Európskej únie

- [10] Zákon o železničiach (v znení platnom od 10. marca 2016) obsahuje úpravu uvedenú v smernici 2012/34. Ustanovenia zákona o železničiach reprodukujú obsah uvedenej smernice. Uplatnenie ustanovení zákona o železničiach preto v zásade znamená aj výklad ustanovení smernice 2012/34.

Pokiaľ ide o prístup k servisným zariadeniam a službám týkajúcim sa železničnej dopravy, Európska komisia prijala nariadenie 2017/2177, ktoré sa uplatňuje od 1. júna 2019. Prijatie nariadenia 2017/2177 potvrdzuje, že Európska únia uznala, že prístup k servisným zariadeniam a službám týkajúcim sa železničnej dopravy si vyžaduje jednotnú reguláciu v celej Európskej únii. Hoci [sporné] rozhodnutie bolo prijaté pred dátumom nadobudnutia účinnosti nariadenia 2017/2177, jeho praktické účinky pretrvávajú aj v súčasnosti, to znamená v situácii, keď už je nariadenie 2017/2177 v platnosti. Keďže riešenie sporu ovplyvňuje najmä budúcu situáciu, uplatnenie nariadenia 2017/2177 je odôvodnené aj vzhľadom na analýzu obsahu rozhodnutia prijatého železničnou správou.

- [11] Administratīvā apgabaltiesa (Krajský správny súd, Lotyšsko) uvádza, že vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia železničná správa uložila odvolateľke povinnosť: 1) zabezpečiť prístup do budovy depa Ventspils ako servisného zariadenia; 2) zabezpečiť prístup k službám poskytovaným v budove depa Ventspils.

Odvolateľka je vlastníkom budovy depa Ventspils. Je nesporné, že budova depa Ventspils nebola prenajatá ako servisné zariadenie s ohľadom na obsah nájomnej zmluvy, a že ako servisné zariadenie nebola uvedená ani v podmienkach používania siete pri podpise nájomnej zmluvy dňa 20. júna 2016, ani v čase jednostranného oznámenia ukončenia nájomného vzťahu. Nájomné vzťahy pochádzajú z obdobia pred pristúpením Lotyšskej republiky k Európskej únii. Obnovená nájomná zmluva, ktorá bola podpísaná 20. júna 2016 stanovuje, že priestor sa prenájíma spoločnosti AS „Baltijas Ekspresis“ na použitie ako

kancelárske priestory a na vykonávanie hospodárskych činností (článok 1.2 zmluvy). Skončenie platnosti nájomnej zmluvy bolo stanovené na 30. apríla 2028. Článok 7.3.7 zmluvy stanovuje, že odvolateľka má právo jednostranne vypovedať nájomnú zmluvu v prípade nepredvídanej potreby disponovať priestormi na uspokojenie svojich vlastných potrieb.

Odvolateľka 5. septembra 2017 oznámila spoločnosti AS „Baltijas Ekspresis“ jednostranné vypovedanie nájomnej zmluvy. AS „Baltijas Ekspresis“ uviedla, že budova depa Ventspils bola servisným zariadením až po tom, čo prijala oznámenie o ukončení nájomnej zmluvy. V dôsledku toho sa budova depa Ventspils pred týmto momentom nepovažovala v rámci nájomných vzťahov za servisné zariadenie, a AS „Baltijas Ekspresis“ predtým nevykonávala činnosti, ktoré charakterizujú služby dostupné v servisnom zariadení.

Sporné rozhodnutie bolo prijaté v rámci sťažnosti podanej spoločnosťou AS „Baltijas Ekspresis“ proti rozhodnutiu odvolateľky o ukončení nájomného vzťahu. Odvolateľka je spoločnosťou zodpovednou za správu železničnej infraštruktúry. Odvolateľka preto neposkytuje služby, ale preberá povinnosti týkajúce sa údržby železničnej infraštruktúry.

Je nesporné, že odvolateľka vyjadrila vôľu využiť v budúcnosti budovu depa Ventspils na uskladnenie železničných koľajových vozidiel (vagónov). Z toho vyplýva, že v prejednávanej veci môže ukončenie nájomného vzťahu so spoločnosťou AS „Baltijas Ekspresis“ mať za následok, že odvolateľka nemôže naďalej využívať budovu depa Ventspils na svoju hospodársku činnosť vrátane údržby rušňov používaných na prepravu tovaru.

Všetky tieto skutočnosti dokazujú, že spor sa týka budúceho využitia zariadení budovy depa Ventspils. Regulačný orgán musí posúdiť, či je opodstatnené uložiť nútený nájomný vzťah, ktorý zaručí záujmy spoločnosti AS „Baltijas Ekspresis“, alebo umožniť odvolateľke využiť uvedené miesto na iné účely, než je poskytovanie služieb.

Administratīvā apgabaltiesa (Krajský správny súd, Lotyšsko) rovnako uvádza, že počas trvania tohto konania napadnuté rozhodnutie zaručuje povinné trvanie nájomného vzťahu so spoločnosťou AS „Baltijas Ekspresis“, teda že nájomný vzťah medzi uvedenou spoločnosťou a odvolateľkou nútene pokračuje.

- [12] Podľa odvolateľky by sa Súdnemu dvoru Európskej únie mala okrem iného položiť otázka, či sa budova depa Ventspils má považovať za servisné zariadenie vzhľadom na to, že priestory uvedenej nehnuteľnosti boli prenajaté na iné účely, a že v podmienkach používania siete sa neuvádzajú ako servisné zariadenie.

Článok 3 bod 11 smernice 2012/34/EÚ uvádza, že servisné zariadenie je zariadenie vrátane pozemku, budovy a vybavenia, ktoré bolo vcelku alebo sčasti špeciálne upravené tak, aby umožnilo poskytovanie jednej alebo viacerých služieb uvedených v prílohe II bodoch 2 až 4 uvedenej smernice.

Podľa názoru apgabaltiesa treba uznať, že budova depa Ventspils je servisným zariadením, pokiaľ spĺňa technické požiadavky, ktoré charakterizujú uvedený priestor ako spôsobilý poskytovať služby.

- [13] Názor apgabaltiesa, podľa ktorého sa predmetné miesto má považovať za servisné zariadenie, nie je spochybnené tvrdeniami odvolateľky v tom zmysle, že AS „Baltijas Ekspresis“ nezverejnila informáciu o skutočnosti, že poskytuje služby iným osobám, a teda, že uvedené miesto bolo verejne dostupné na poskytovanie služieb.

Označenie servisného zariadenia a zverejnenie tohto označenia určite predstavujú činnosti, ktoré zaručujú prístup k službám a transparentné používanie uvedeného zdroja. Podľa názoru abgabaltiesa však skutočnosť, že sa uvedené kroky nepodnikli, sama osebe neumožňuje vyvodiť záver, že budova depa Ventspils nie je servisným zariadením. Opomenutie týchto krokov možno tiež posúdiť v tom zmysle, že ide o chybu, ktorú treba opraviť tak, že sa uvedená informácia pripraví a zverejní.

Skutkové zistenie existencie servisného zariadenia nie je dotknuté ani skutočnosťou, že železničná správa nesprávne vykladá pojem „samoobsluha“. Administratíva apgabaltiesa (Krajský správny súd, Lotyšsko) pripúšťa, že AS „Baltijas Ekspresis“ nevykonáva samoobsluhu v zmysle článku 3 ods. 8 nariadenia 2017/2177, ale prevádzkuje zariadenia pre svoje hospodárske potreby. Odvolateľka rovnako neposkytuje služby iným železničným podnikom (aspoň do prijatia [sporného] rozhodnutia). Všetky tieto okolnosti dokazujú, že predmetné servisné zariadenie by sa malo považovať za nepoužívané servisné zariadenie. Prenájom alebo rekonverziu nepoužívaných servisných zariadení upravuje článok 13 ods. 6 smernice 2012/34 a článok 15 nariadenia 2017/2177. Tieto okolnosti preto nespochybňujú, že uvedené právne predpisy, ktoré stanovujú nepretržité používanie nepoužívaných servisných zariadení, sa vo všeobecnosti vzťahujú na prejednávajúcu vec.

- [14] Sporné rozhodnutie sa opiera o § 12.¹ ods. 2 zákona o železničiach, ktorý v podstate preberá článok 13 ods. 2 smernice 2012/34.

Podľa článku 13 ods. 2 smernice 2012/34 prevádzkovatelia servisných zariadení poskytujú nediskriminačným spôsobom všetkým železničným podnikom prístup vrátane traťového prístupu k servisným zariadeniam a k službám poskytovaným v týchto zariadeniach. Uvedené ustanovenie teda stanovuje, že *prevádzkovateľ systému* musí zabezpečiť železničným podnikom prístup k servisným zariadeniam a službám poskytovaným v týchto zariadeniach.

Odvolateľka prenajíma od roku 2002 budovu depa Ventspils spoločnosti AS „Baltijas Ekspresis“, ktorá nie je závislá priamo ani nepriamo od odvolateľky. Odvolateľka a AS „Baltijas Ekspresis“ sú tak prepojené len prostredníctvom nájomného vzťahu.

Podľa odôvodnenia 8 nariadenia 2017/2177, ak zariadenie vlastní, spravuje a prevádzkuje viacero subjektov, mali by sa za prevádzkovateľov servisného zariadenia považovať iba tie subjekty, ktoré sú reálne zodpovedné za poskytovanie informácií a rozhodovanie o žiadostiach o prístup k servisnému zariadeniu a o využívanie služieb týkajúcich sa železničnej dopravy.

Podľa názoru apgabaltiesa skutkové okolnosti sporu potvrdzujú, že odvolateľku nemožno považovať za prevádzkovateľa servisného zariadenia, pokiaľ nie je zodpovedná za poskytovanie informácií alebo rozhodovanie o žiadostiach o prístup k službám poskytovaným v budove depa Ventspils.

[15] Podľa správy možno povinnosti prevádzkovateľa servisného zariadenia uvedené v článku 13 ods. 2 smernice 2012/34 (zabezpečiť prístup k službám poskytovaným v zariadení) uložiť vlastníkovi nehnuteľnosti, ktorý nie je prevádzkovateľom servisného zariadenia. Železničná správa opiera svoje stanovisko o § 12^[2] ods. 7 zákona o železniciach, ktorý v podstate zodpovedá článku 13 ods. 6 smernice 2012/34. Takýto výklad ustanovenia je založený na úvahe, že ukončenie nájmu môže viesť k rekonverzii servisného zariadenia. Podľa železničnej správy môže byť rekonverzia servisného zariadenia uskutočnená len vtedy, ak sa toto servisné zariadenie nepoužívalo dva roky a neboli predložené žiadne ponuky na odkúpenie.

[16] Apgabaltiesa uvádza, že znenie článku 13 ods. 6 smernice 2012/34 neukladá vlastníkovi nehnuteľnosti povinnosť umožniť prístup k službám poskytovaným v zariadení.

Podľa názoru apgabaltiesa, zo systematického výkladu ustanovenia tiež nevyplýva, že v prejednávanej veci sa vlastníkovi nehnuteľnosti ukladá povinnosť poskytnúť prístup k službám.

Hlavným cieľom smernice 2012/34 je zabezpečiť nediskriminačný prístup k službám. Prístup k službám neznamená kontrolu infraštruktúry proti vôli vlastníka. Poskytnutie prístupu železničnému dopravcovi (v tomto prípade spoločnosti AS „Baltijas Ekspresis“) znamená, že AS „Baltijas Ekspresis“ nemá rovnocenné práva v porovnaní s právami iných dopravcov prijímať služby na tomto mieste, ale má právo na prenájom, ktoré nemajú ostatní. Je potrebné poznamenať, že nájomný vzťah k infraštruktúram v skutočnosti predstavuje výlučné právo. Priznanie týchto práv preto nepredstavuje právo prijímať služby.

[17] Článok 13 ods. 6 smernice 2012/34 sa týka prípadu, keď vlastník nehnuteľnosti prenajíma nepoužívané servisné zariadenie inej osobe ako prevádzkovateľovi zariadenia, a to inému nájomcovi. Táto situácia sa nezhoduje so spornou situáciou v prejednávanej veci, ktorá sa týka ukončenia nájomného vzťahu medzi vlastníkom nehnuteľnosti a nájomcom servisného zariadenia, ktorý nie je spojený priamo ani nepriamo s vlastníkom nehnuteľnosti. Analýza znenia tohto ustanovenia však vedie tiež k záveru, že v súvislosti s ukončením nájomného

vzt'ahu musí mať záujem železničnej dopravnej spoločnosti na pokračovaní nájmu prednosť pred záujmami vlastníka veci.

Článok 13 ods. 6 smernice 2012/34 nestanovuje, že osoba, ktorá vyjadrí záujem o prenájom nepoužívaného servisného zariadenia, má výlučné právo na prenájom. Uvedené ustanovenie uvádza, že servisné zariadenie možno prenajať, *ak prevádzkovateľ tohto servisného zariadenia nepreukáže, že v ňom prebieha proces premeny, ktorý bráni, aby ho využíval akýkoľvek železničný podnik.*

Podľa názoru apgabaltiesa zo znenia ustanovenia vyplýva, že prevádzkovateľ servisného zariadenia bez ohľadu na to, že železničný podnik prejavil záujem o prevzatie (prenájom) servisného zariadenia, môže zamietnuť prístup k servisnému zariadeniu, ak preukáže, že železničný podnik mení servisné zariadenie.

Treba poznamenať, že smernica 2012/34/EÚ v odôvodnení 18 tiež uvádza, že všetky hospodárske subjekty, ktoré majú o prevádzku daného zariadenia záujem, by mali mať možnosť zúčastniť sa príslušných výberových konaní a predložiť ponuku na prevzatie prevádzky daného zariadenia. Výberové konanie však nie je potrebné, *ak už prebieha formálny postup rušenia vyhradenia danej lokality na železničné účely a zariadenie sa predstavuje, aby slúžilo na iné účely než servisné zariadenie.*

Z obsahu odôvodnenia 18 smernice 2012/34 tiež vyplýva, že železničný podnik, ktorý má záujem o prevzatie servisného zariadenia, nemá prednostné právo na získanie prístupu k tomuto zariadeniu, ak jeho prevádzkovateľ vykonáva rekonverziu servisného zariadenia. Znenie týchto ustanovení preto nepodporuje stanovisko železničnej správy, podľa ktorého by sa mal prikladať význam len skutočnosti, že AS „Baltijas Ekspressis“ vyjadrila svoj záujem pokračovať v prevádzke uvedeného zariadenia.

Článok 15 ods. 5 druhá veta nariadenia 2017/2177, ktorý uvádza spresnenia k článku 13 ods. 6 smernice 2012/34 stanovuje, že prevádzkovateľ môže voči prenájomu servisného zariadenia namietať, ak predloží doklady o tom, že prebieha rekonverzia, ktorá sa začala pred vyjadrením záujmu. Znenie článku 15 ods. 5 nariadenia 2017/2177 teda rovnako uvádza, že prevádzkovateľ zariadenia sa môže rozhodnúť zatvoriť toto konkrétne zariadenie.

- [18] Železničná správa vysvetľuje znenie článku 13 ods. 6 smernice 2012/34 v tom zmysle, že predmetné ustanovenie sa uplatňuje len na tie situácie, v ktorých sa rekonverzia začala pred transpozíciou smernice. Apgabaltiesa považuje tento výklad ustanovenia za neopodstatnený v rozsahu, v akom nezodpovedá doslovnému zneniu tohto ustanovenia alebo jeho systematickému výkladu.

Článok 15 ods. 5 nariadenia 2017/2177 uvádza, že pri posúdení situácie sa bude zohľadňovať skutočnosť, či sa proces rekonverzie začal pred vyjadrením záujmu, ale neprikladá sa význam iným aspektom.

Toto ustanovenie uvádza, že servisné zariadenie sa môže v prípade potreby rekonvertovať, a že rekonverzia nepodlieha požiadavke, aby sa začala pred dátumom transpozície smernice 2012/34/EÚ.

- [19] Podľa názoru apgabaltiesa, ak prevádzkovateľ servisného zariadenia môže premeniť servisné zariadenie, neexistuje presvedčivý argument, ktorý by odôvodňoval, že vlastníak zariadenia nemôže tiež ukončiť nájomný vzťah a následne premeniť servisné zariadenie. Medzi týmito situáciami neexistuje žiaden významný rozdiel, keďže v oboch prípadoch ide o právo vlastníka zariadenia slobodne nakladať so svojím majetkom (vykonať rekonverziu).

Vlastník servisného zariadenia môže mať rôzne dôvody, ktoré objektívne naznačujú potrebu premeniť zariadenie. Napríklad v prípade, ak je na pokračovanie činnosti zariadenia potrebné vykonať významnú investíciu (dôkladná obnova) alebo ak vlastníak servisného zariadenia potrebuje, aby toto zariadenie plnilo ďalšie funkcie súvisiace so železničnou dopravou.

Podľa článku 15 ods. 5 nariadenia 2017/2177 musí osoba, ktorá je oprávnená prijať rozhodnutie týkajúce sa rekonverzie servisného zariadenia, preukázať regulačnému orgánu len to, že sa rekonverzia uskutoční. Toto ustanovenie však nestanovuje, že ak existujú dôkazy potvrdzujúce pravdivosť úmyslu vlastníka, správa môže zamietnuť prevádzkovateľovi (alebo vlastníkovi) zariadenia rekonverziu zariadenia, a uložiť povinnosť prenajať priestory osobe, ktorá vyjadrila svoj záujem.

- [20] V súhrne, Administratíva apgabaltiesa (Krajský správny súd, Lotyšsko) uvádza, že právnu situáciu možno vo všeobecnosti považovať za situáciu, ktorá podlieha ustanoveniam článku 13 ods. 6 smernice 2012/34 a článku 15 ods. 5 a 6 nariadenia 2017/2177. Tieto ustanovenia však neumožňujú vyvodiť záver, že vlastníak nehnuteľnosti nemôže oznámiť nájomcovi ukončenie nájomnej zmluvy z dôvodu, že má v úmysle nehnuteľnosť využívať na svoje vlastné potreby.

Podľa názoru apgabaltiesa sa na článok 13 ods. 6 smernice 2012/34 a článok 15 ods. 5 a 6 nariadenia 2017/2177 vzťahuje najmä mierne odlišná situácia, teda že uvedené ustanovenia výslovne neurčujú zákonnosť ukončenia nájomného vzťahu a kritériá na jeho posúdenie.

Táto právna úprava preto nie je dostatočne jasná, pokiaľ ide o práva, ktoré by sa mali priznať jednej alebo druhej osobe v prípadoch, keď je treba preskúmať ukončenie nájomného vzťahu.

Odôvodnenie 27 smernice 2012/34 uvádza, že cieľom právneho predpisu je predovšetkým zabezpečiť nediskriminačný prístup k službám. Prenájom infraštruktúry železničnému dopravcovi (v prejednávanej veci spoločnosti AS „Baltijas Ekspresis“) znamená, že v tomto prípade dopravca nezískal právo prijímať služby za rovnakých podmienok ako ostatní dopravcovia, ale (výlučné) právo využívať infraštruktúru na uspokojenie svojich vlastných potrieb. Rovnako je potrebné vziať do úvahy, že nútený prevod kontroly nad infraštruktúrou na inú

osobu obmedzuje práva vlastníka infraštruktúry výraznejšie ako v situácii, v ktorej sa musí poskytnúť prístup k službám poskytovaným v servisnom zariadení. Ustanovenia upravujúce prístupnosť služieb sa preto nemôžu analogicky uplatniť na vzťah núteného prenájmu.

- [21] Vzhľadom na uvedené skutočnosti je potrebné položiť Súdnemu dvoru Európskej únie otázku, či článok 13 ods. 2 a 5 smernice 2012/34 a článok 15 ods. 5 a 6 nariadenia 2017/2177 umožňujú železničnej správe v prejednávanej veci uložiť vlastníkovi nehnuteľnosti, ktorý nie je zodpovedný za poskytovanie služieb zariadenia, povinnosť umožniť prístup k týmto službám.

Pri skúmaní veci je potrebné venovať pozornosť aj zákonnosti ukončenia nájomnej zmluvy, ktoré viedlo k sporu. Je preto potrebné položiť Súdnemu dvoru Európskej únie otázku, či sa má článok 13 ods. 6 smernice 2012/34/EÚ a článok 15 ods. 5 a 6 nariadenia 2017/2177 vykladať v tom zmysle, že tieto ustanovenia oprávňujú vlastníka nehnuteľnosti ukončiť nájomný vzťah, a premeniť servisné zariadenie, ak vlastník potrebuje túto nehnuteľnosť v rámci svojej hospodárskej činnosti.

V dôsledku toho apgabaltiesa považuje [omissis] za potrebné položiť Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálne otázky. Je preto opodstatnené rozhodnúť o prerušení konania v prejednávanej veci, kým Súdny dvor Európskej únie nerozhodne o týchto prejudiciálnych otázkach.

V súlade s článkom 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, Administratīvā apgabaltiesa (Krajský správny súd, Lotyšsko)

rozhodol

položiť Súdnemu dvoru Európskej únie nasledujúce prejudiciálne otázky:

1. Možno článok 13 ods. 2 a 6 smernice 2012/34 (článok 15 ods. 5 a 6 nariadenia 2017/2177) uplatniť takým spôsobom, že regulačný orgán môže vlastníkovi infraštruktúry, ktorý nie je prevádzkovateľom servisného zariadenia, uložiť povinnosť zabezpečiť prístup k službám?
2. Má sa článok 13 ods. 6 smernice 2012/34 (článok 15 ods. 5 a 6 nariadenia 2017/2177) vykladať v tom zmysle, že umožňuje vlastníkovi budovy ukončiť nájomný vzťah a uskutočniť premenu servisného zariadenia?
3. Má sa článok 13 ods. 6 smernice 2012/34 (článok 15 ods. 5 a 6 nariadenia 2017/2177) vykladať v tom zmysle, že ukladá regulačnému orgánu len povinnosť preskúmať, či sa prevádzkovateľ servisného zariadenia (v prejednávanej veci vlastník servisného zariadenia) skutočne rozhodol uskutočniť premenu servisného zariadenia?

prerušiť konanie až do vyhlásenia rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie.

[*omissis*]

PRACOVNÝ DOKUMENT